

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ecclesiasticae Historiae, Et Dicta, Inprimis Memorabilia,
Christi, Apostolorum, Martyrum, Confessorum, Doctorum,
& hostium veteris Ecclesie: singulari iudicio, & pio studio,
ex Eusebio Cæsariensi ...**

Eusebius <Caesariensis>

Haer. Chr. Egen., 1571

VD16 E 4284

41. In Precationem Daudis, Psalm. 143.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69335](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69335)

41. IN PRECATIONEM DA-
uidis, Psalm. 143.

Spiritus tuus bonus deducet me in terram
rectam propter nomen tuum. Domine,
viuifica me in æquitate tua. Educens de
tribulatione animam meam, & in misericor-
dia tua disperdes omnes inimicos meos, &
perdes omnes qui tribulant animam meam,
quia ego seruus tuus sum.

*Me bonus in rectam ducat, pater optime, terram,
Quo nihil est melius spiritus oro tuus.*

*Cœlestis patriæ longè nunc absumus oris,
In lachrymis multis exilioq; graui.*

*Hic mundus fallax, caro, dæmon atq; Tyranni,
Inuertunt miseris omne salutis iter.*

*Hic nisi nos ducat per deuia spiritus almus,
Ad patrem nostrum nemo venire potest.*

*Hæc ego Christe tuum propter precor omnia, no-
Non meritis si sus iusticiaq; mea. (men,*

**SIMILITUDO DE HAMO PI-
scatorio, quem sicut piscis deuorans in-
terit, ita Sathan filium Dei sub imagine
carnis crucifigens, ipse se occidit, de quo
inquit Beda: In hamo incarnationis Chri-
sti serpens Diabolus captus est, qui
dum in illo appetit escam cor-
poris, transfixus est acu-
leo diuinitatis.**

Interijt

Interijt Sathan tentans occidere Christum,
 Hamo ceu læsus flumine piscis obit.
 Hamus erat natura λόγος diuina potentis,
 Carne sub infirma & sanguine tecta latens.
 Carnis vbi seuis Sathanas hanc appetit escam,
 Hamo letifero piscis vt ictus obit.
 Mortuus autorem mortis Cacodæmona Christus
 Occidit victor, nigrum Acheronta petens.

DE IOANNE HVSSIO MAR-
 tyre, qui combustus est à Pontificijs pro-
 pter confessionem veræ doctrinæ,
 Constantiæ, Anno Christi
 1415. 18. Iulij,

Hussius exustus papali fulmine sanctus,
 Hoc petijt Martyr cœlica regna die.
 Hanc repetens crebrò vocem sua fata leuabat:
 Tu mihi sis clemens Christe benigne, precor.
 Hussius est vstus Martyr, quo tempore Christi
 Papa canit vates tristia fata tibi.
 Cygnus, ait, surget post annos credito centum,
 Cygnus erit pestis qui tua Papa nocens.
 Pontificis pestis Latij, tu sancte Luthere,
 Annos post centum dogmata vera doces.
 Sanctus erat viuus tua pestis Papa Lutherus,
 Vltima defuncti mors tibi Papa tulit.

In

IN DICTVM C. MARII: VI-
tam edulcare oportet, curasq;
acerbas gubernare.

*Edulca vitam, curas ratione gubernas,
Stultitia est curas accumulare graues.
Vita hominum multis miserorū est plena periculis;
Curis, erumnis, perpetuisq; malis.
Hinc grauat atra fames, morbi, tristisq; senectus;
Territat hinc cunctos mortis imago nigra.
Nil profunt curæ, non hæc mala tollere quisquam;
Quæ pariter cunctis sunt toleranda, potest.
Tu tamen vt tolles melius ratione gubernas,
Pondus fit leuius, quod ratione feres.
Est Domini magnum solamen, sancta voluntas;
Qui premit humanum tot genus ipse malis.
Qui tibi curarum portum requiemq; beatam
In cælo astrigero gaudia vera dabit.*

DE VITAE HVMANAE IN-
certitudine, breuitate & mi-
feria.

*Vita quid est? labor est & habendi vanâ cupido;
Tristis ad extremum sollicitudo diem.
Labitur ille dies, nescitur origo sequentis,
Sit labor, an requies: sic transit gloria mundi.*

QVIS VERE BEATVS ET
felix.

*Est homo ter felix, est omnia, quisquis in orbe
Confidit Christo fructificante fide.*

*Mortuus hic ducet cum Christo gaudia letus,
Gaudia qua nobis, Christe benigne, dato.*

*Gaudia sunt nullo pereuntia tempore cœli,
Gaudia sunt mundi vana, caduca, nihil.*

*Quicquid ages, tota puer hæc perpendito vita,
Ad q̄ Dei laudem quod facis omne refer.*

*Sit tuus, in vita studijs q̄ sit vnicus omni,
In cunctis Christus sit via, vita, salus.*

PRECATIO AD DEVM PATREM in versum Psal. 60. Da nobis auxilium in tribulatione Domine, quia vana salus hominis. In Deo faciemus virtutem, & ipse conculcabit hostes nostros.

*Da pater auxilium nobis, pater optime, gnatum
Te petimus, propter, supplice voce, tuum.*

*Te duce, pugnantes faciemus magna, potenti,
Quis poterit dextram contra adyffe tuam?*

DICTVM TAMERLANIS
Tyranni Turcici.

*Turcica erat quondam Tamrlanes gente Tyrannus
Nullus quo toto seuior orbe fuit. (nus,*

*Quæsitus tantum, cur nam seuiret in orbe,
Virga ego sum iusti, dixit, in orbe Dei.*

Tempore

*Tempore sic nostro est crudelis Turca flagellum
Mundi, quo punit crimina nostra Deus.*

IN PICTURAM EPVLONIS
diuitis & Lazari pauperis.

Lucæ 16,

*Cogitat immensos cruciatus si quis Auerni,
Est mirum, iustum non coluisse Deum.
Ne flammis, Epulo diues ceu tortus Auerni,
Inter agens fratres excrucière nigros.
In cunctis dominum sanctè venerare Tonantem,
Atq; inopi præsta commoda multa pio.*

PRECATIO PRO DEFENSIO-
ne cœtus scholastici.

*Qui tua cura sumus, pueri, bone Christe preca-
In cunctis miseros nos tueâre malis. (mur,
Morbida ne seuæ ledant nos spicula pestis,
A nobis fiant plurima grata tibi.
Non tibi defunctus merita præconia laudis,
Non nostrum quisquam carmina grata, canet.
Non tua commemorant vitali lumine cassi
Facta, nec inferna te colit aula domus.
Ad te confugimus, tua numina poscimus omnes,
Da nostras aliquod pondus habere preces.*

IN PICTURAM PROMVLGA-
tionis legis, Exod. 20.

M 2

*Sic est terrifica domini lex edita voce,
Horrendos ignes inter sonitusq; tubarum,
Territus his populus mortem metuebat & orcum,
Territat, occidit, sic lex operatur & iram.*

DE MANNA, EXOD. XVI.

*Pascitur hic populus cœlestis munere roris,
Panibus ut noscat non solum viuere quenquam,
Sed verbo Domini, prodit quod ab ore Tonantis,
Quem nobis panem Deus ut des alme precamur.*

DE SERPENTE AENEO,
Numeri 21.

*Erigit ut Moses serpentem clarus in altum,
Quem qui spectabat, licet à serpentibus esset
Ignitis laesus, non tetra venena nocebant.
Sic Christum aspectans, dira non morte peribit.*

DE NATIVITATE CHRISTI
humana. Lucæ 2.

*Nascitur etherea demissus ab arce, parentis
Filius aeterni, virgine verus homo.
Quo sibi nos miro sociavit fœdere iunctos,
Naturæ ut simus portio sancta sue.*

DE RESURRECTIONE
Christi,

Hic

*Hic Erebi victor Christus de morte triumphat,
Hac Stygio insultans rediuiua voce draconis:
Sic draco, sic nostris pedibus subiecte iacebis,
Ne noceas vllis, nostro qui numine fidunt.*

IN IMAGINEM HOMINIS
peccatoris.

*Aspice, quæ facies hominis, quæ fors quæ dolenda,
Quæ mors, quæ dæmon, quem sua culpa premit.
Effugit hæc solus mentem qui vertit ad agnum
In cruce qui pendet victima grata Deo.*

IOSVA, IVDICVM II. PRI-
mus dux populi Israëlitici,

*Iudico dux Iosue populum sex lustra duo quæ, 46.
Anni sunt centum deni & mihi tempora vitæ, 110.
Commissum duxi populum per Iordanis vndam,
In terram Canaan, quæ lacte & melle fluebat.*

DAVID II. REGVM II.

*Rex populum David decies rego quattuor annos, 40.
Addito triginta, & vitæ sunt tempora nostræ, 70.
Rex vnctus, Goliath truculentum cædo Philistin
Hostibus euictis, post regno pace quieta.*

IVDAS MACHABAEVS.

*Acer ego Antiochi Iudas Machabæus atrocis
Vires diuino perfregi robore fortis.*

*Gentem defendo sanctam, templumq₃ repurgo,
Sexto, hostem contra pugnans cado fortiter, anno.*

DE SAMSONE, QUI LEONIS
catulum occidit, in eiusq₃; cadauc-
ris ore mel dulcissimum in-
uenit. Iudi. 14.

*Occidit catulum, contracta fauce, leonis
Diuina Samson fortis & auctus ope.
Post redijt catuli visurus fortè cadauer
Occisi, auxilio presidioq₃ Dei:
Inuenit hic putri spectans examen in ore,
Dulcis & Hyblæi fragmine mellis opus.
Samson est Christus, Sathanas est atq₃ leonis
Occisus catulus, viribus ille Dei.
Fragmina quæ mellis sunt dulcia in ore leonis,
Designant domini suauia donâ Dei.
Vicimus in domino Sathanam seuumq₃ leonem,
Dulcior est quouis gratia melle Dei.*

IN IMAGINEM CHRISTI PRE-
mentis Draconem tartareum.

*Sic Draco sic nostris pedibus prostrate iacebis,
Ne noceas vllis qui mea iussa tenent.
Latus ego mundi Sathanae mortisq₃ resurgo
Victor, sub nobis iam Draco saue iaces.*

IN DICTVM VETVS PIO-
rum Germanicum.

Ich wil mich hin legen schlaffen/
Vnd mich auff Gott verlassen/
Wenn mich der Todt jetzt beschleiche/
So komme Christus von Himelreich/
Der mir das Leben hat gegeben/
Der wirt meines Leibes vnd Seele pflegen.

*Nunc ego depono dulci mea membra quicte,
Est Deus in cunctis spes mea certa malis.
Lurida si miserum me mors inopina necaret,
Spes mea de caelis tu mihi Christe veni.
Qui mihi prima dedit vitæ primordia Christus,
Hic animam & corpus curat amatq; meam.*

IN DICTVM ESAIAE LXIII.
Tu domine pater noster es. Nos lutum
tuum. Tu formasti nos, opera
manuum tuarum sumus,
ne irascaris valdè.

*Tu pater es noster clemens, formator & autor,
Infirmi & miseri nos tua massa sumus.
Nos tua formavit sanctos, pater optime, dextra,
Sed propria culpa massa cruenta sumus.
Ah pater vt patria nostri bonitate misertus,
Ira ne laxes te rogo frena tua.*

IN DICTVM IVLIANI IVRIS-
 confulti: Si alterum pedem haberem
 in Charontis cymba, tamen
 discere velim.

*Vnam si teneat plantam mihi cymba Charontis,
 Sit q̄, mihi hac hora mors obeunda breui:
 Attamen extrema quorum sim nescius, hora
 Mortis, si possem, discere & illa velim.*

IN DICTVM VESPASIANI: EGO
 cū nihil faciam dignum, propter
 quod contumelia afficiar, men-
 dacia nihil curo.

*Cū nihil admittam culpando crimine dignum,
 Non ego vaniloqui crimina curo viri.*

ESAIÆ LI. NE METVAS
 probra.

*Ne metuas hominum quicquam maledicta malo-
 Cū sceleris non sis conscius ipse tibi. (rum,*

VERBIS COENAE DOMINI
 simpliciter credendum.

*Non ratio hac humana capit mysteria cæca,
 Sola Dei ex verbo quæ capit ipsa fides.
 Ergo decet verbo Domini, non fidere glossæ,
 Vt tua vox præstans inclyta Ebere docet.*

Non

*Non fallit textus, multos speciosa sefellit
Glossa: Dei verbo nitere, tutus eris.*

DE SVGGESTO ARCTO BOS-
suini in ducatu Megapolensi.

*Si locus hic quæris se cur sic ducat in arctum,
Ad cælum ducens non via lata patet.
Et premit in mundo cunctarum angustia rerum
Doctorem, rectè qui pia verba sonat.*

QVIS PASTOR BEATVS.

*Qui sibi non Nimroth, Abrahã, non atq; Naaman
Pastor habet, nimium hunc tu dicas esse beatum.*

*Hoc est, qui non habet Tyrannum, qualis fuit
Nimroth, non superstitiosum, quales fuerunt Iu-
dæi, quorum pater fuit Abraham, & non egrotan-
tem, qualis fuit Naaman Syrus leprosus.*

DE LVNAE PER SOLEM IL-
lustratione, eiusq; typo ad Chri-
stum Solem iustitiæ.

*Phœbus in astrifera nitidus regione sororis,
Luce sua Phœbes corpus inane replet.
Perq; vices spargit certas, certasq; reducit,
Cedentes radios quos dedit ante suos.
Principio parua est, media est post, cornua replet,
Quoq; venit Phœbes ordine lumen abit.*

Clariore est facies, nunc est obscurior illa,
 Ut frater Phœbe lumina certa dedit.
 Lumina quæ Phœbus dederit nisi clara sorori,
 Phœbeum lucis corpus inane foret.
 Sic nisi iustitiæ sol in te, Ecclesia, Christus,
 Notitiæ radios sparserit ipse suæ:
 Manseris in densa cæca caligine mentis,
 Expers saluifica cognitione Dei.
 Ergo tuæ radios in nos tu spargito lucis,
 Ut tua noscamus munera, Christe, rogo.
 Noscere te patremq; tuum, sapientia summa est.
 Quæ sine quid prodest omnia scire? nihil.

DE TURCA.

Delet Apostolicos Machomet, vatumq; sacrorum
 Blasphemo sanctos impius ore libros.
 Vocibus horrendis Christum blasphemat & odit,
 Aeterni gnatum quem negat esse Deum.
 Cultibus externis, quorū pars maxima stulta est,
 Promittit vanus cœlica regna sibi.
 Corpora coniugibus miscet sine lege petitis,
 Ducens, abijciens quam sibi cunq; cupit.
 Omnia deuastat, vastator nomine dictus,
 Nil hostis iusti, nil pietatis habet.
 Hoc agit, hoc tentat, prædando Turca per orbem,
 Imperio ut teneat cuncta subacta suo.
 Non hominum vincet Turcam vis vlla potentem,
 Vincet sed solus filius ipse Dei.

Incl-

Inclytus hoc nuper Comes est fortissimus Heros
 Expertus Syrin, cùm cadit ense Scythæ.
 Cùm cadit ense Scythæ propugnans mœnia Sigeth
 Pro patria occumbit fortiter ipse sua.
 Est quia tanta Scythæ crudelis seua potestas,
 Non vis hunc hominis vincere vt vlla queat:
 Hunc tu Gnate Dei crudelem pelle Tyrannum,
 Seuus te contra bella cruenta gerit.
 Inclytus hunc Cæsar, duce te, milesq; repellat
 Christiadam profugum fortis ab orbe procul.

AENIGMA, EIVSQUE

solutio.

Cruæ animas plures quàm Cœmiteria mittit
 Astrigeri ad cœli culmina clara piæ.
 Spiritus excessit functi iam latus Olympum,
 Euolat ad cœlum de cruce latro pius.

QVI FVIT MISE R, MISERO-
rum sorte afficitur.

Non didicit felix miserorum sorte moueri,
 Subleuat hic miserum qui miser ipse fuit.

CHRISTVS ASCENDENS

in cœlum.

Dæmonis & mortis victor, ceu Christus ad astra
 Iubila per scandit voce sonante Dei.

Cuncto.

*Cunctorum iudex sic est rediturus ab alto,
 Angelici astantes ut retulere viri.
 Cum venies iudex nobis bone Christe, precamur
 Gaudia des regni non peritura tui.*

CHRISTVS.

*En superas scando caelorum victor ad oras,
 Captiuam ducens, mecum quae multa iacebat
 Sedibus in Stygijs sanctorum vinceta, cateruam.
 Huc quoque vos ducam mihi qui credetis in orbe.*

ANTIPHONA IN DIE OMNI-
 um Sanctorum: O quam gloriosum est
 regnum, in quo omnes sancti gaudent
 cum Christo, amicti stolis albis se-
 quuntur agnum quocunq;
 ierit, Apoc. 14.

*Aetherei o quanta est caelestis gloria regni,
 Gloria, quae iustos non peritura manet?
 Omnes quo sancti cum Christo semper in arce
 Aetherea lati gaudia leta canunt.
 Atque stolis albis agnum comitantur amicti,
 Agnus quo tantus fertur, refertur pedem.
 Agnus per mortem caeli penetrauit in arcem,
 Per mortem sancti caelica regna petunt.
 Haec me sustentat miserum spes vnica Christe,
 Massam quod nunquam deseris ipse tuam.*

Solus

*Solus es in cunctis spes nobis certa periclis,
Orbis & hic totus cum ruiturus erit.*

GRATIARVM ACTIO POST
sumptionem corporis & sanguinis
Christi in cœna eius.

*Laus tibi summe pater, gnati quod corpore pascis
Sanguine defessos nos reficisq; tui.
Da pater in cunctis cibus hic potusq; saluber
Aerumnis seruet nos recreetq; malis.*

DICTVM CHRISTI IOANNIS

8. Amen Amen dico vobis, si quis ser-
monem meum seruauerit, mor-
tem non videbit in æ-
ternum.

*Qui mea cunq; pius seruabit verba, videbit
Non vnquam mortem post sua fata grauem.
Est mea mors vitæ cunctis cœlestis origo,
Est mea mors pauidis spesq; salusq; pijs.
Morte λῦτρον solui, vitam mea vitæ reduxit,
Mortuus hic vitam qui mihi fudit habet.*

DICTVM IOAN. III. NEMO A-
scendit in cœlum, nisi qui descendit de
cœlo, filius hominis, qui est in cœlo. Et si-
cut

cut Moses exaltauit serpentem in deserto,
 ita exaltari oportet filium hominis, vt om-
 nis qui credit in eum, non pereat, sed
 habeat vitam æternam. Sic enim Deus di-
 lexit mundum, vt filium suum vnigeni-
 tum daret, vt omnis qui credit in
 eum non pereat, sed habeat
 vitam æternam.

*Non hominum quisquam spaciosi culmina cœli
 Scandere, qui toto viuit in orbe, potest.
 Filius hæc hominis, claro qui venit Olympo,
 Quiq; agit in cœlis, solus adire potest.
 Huic hominis gnato quisquis confidit, & ipse
 Hac scala, vt gnatus, cœlica regna petet.
 Nam velut in vasta serpentem extollit eremo
 Moses, quo viso destitit atra lues :
 Sic hominis ligno Gnatus tollatur & ipse
 Est opus, & fiat victima grata Deo.
 Quisquis vt hoc fudit cœlestis nomine Gnati,
 Is teneat vitæ gaudia læta fide.
 Tam Deus ardenti mundum dilexit amore,
 Vnigenum vt Gnatum cœlitus ipse daret.
 Ne pereat quisquam credens hoc nomine gnati,
 Ast habeat vitæ gaudia longa sibi.*

ROMA. VIII, SI DEVS PRO
 nobis, quis contra nos?

*Si Deus est summus pro nobis nosq; tuetur,
 Quod poterit contra nos valuisse malum?*

Qui

*Qui proprio haud parcat gnato, sed tradidit illum
Pro cunctis λύτρον fiat vt ille patri.*

*Qui non cum Gnato nobis donaret eodem
Omnia, qui gnatum, gaudia summa, dedit?*

*Quisue Dei electis intentet crimina? quisue
Condemnet iustos, quos habet ipse Deus?*

PHILIPPVS MELANTHON
in Ecclesiast. Regula vitæ.

CVM humani conatus sine Deo irriti
sunt, tantum facias mandata diuinitus,
& petas vt ipse te regat & adiuuet. Vult
enim adiuuare seruietes in vocatione & in-
uocantes ipsum. Vt Psalm. 16. inquit: Com-
menda Domino viam tuam, & ipse faciet.

*Est hominũ magnus quamuis labor irritus omnis,
Cũ non successum fouerit ipse Deus.*

*Ergo tibi Dominus facito quæ iusserit, atq;
In cunctis petito, te regat atq; iuuet.*

*Nanq; iuuat, rectè peragunt qui munia vitæ,
Inq; uocant cunctis ad sua fata Deum.*

*Cuncta tuæ manda Domino conamina vitæ,
Et faciet dominus prospera quæq; tibi.*

DICTVM D. BERNHARDI IN
agone mortis: Perdite quidem vixi, sed
Dominus meus Christus duplici iure cœ-
lum

lum possidet, & quia filius est, & quia in
cruce moritur, Altero contentus,
alterum mihi donat.

*Perdita traduxi dura mea tempora vita,
Vnica sed misero hæc spes mihi certa manet.
Quod duplici Christus cælum de iure Redemptor,
Possidet & regni gaudia læta Patris.
Natus ab æterni primùm est qui mente parentis,
Deinde quod emeruit regna beata cruce.
Contentus primo cælum quod possidet hæres,
Quod meruit donat ius mihi morte Deus.*

DE ECCLESIA FLUCTVANTE
inter varias ærumnarum & peri-
culorum procellas.

*Christiadum sæuis agitur cymba procellis,
Cædibus, exitio, fulmine, peste, fame.
Hanc nisi tu serues agitatam Christe benigne,
Fluctibus in tantis non superesse potest.
Ergo tuam cunctis cymbam seruato periclis,
Ne pereant cætus quos vehit illa pios.*

PRECATIO AD CHRISTVM,
Philip. Melan. Lucæ 24.

*Vespera iam venit, nobiscum Christe maneto,
Extingui lucem nec patiare tuam.*

AD